

Eduskunnan sivistysvaliokunta

SiV@eduskunta.fi

Asia: VNS 6/2020 vp Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle - Suomen kestävän kasvun ohjelma

Sivistystyönantajien lausunto Suomen kestävän kasvun ohjelmasta

Sivistystyönantajat ry (myöhemmin Sivista) kiittää mahdollisuudesta lausua eduskunnalle sivistysvaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta.

Sivistan kommentit tiivistetysti

- Ohjelmaan esitetyt painopisteet ovat hyviä.
- Ohjelmassa koulutus- ja TKI-toimintaan suunniteltu rahoitus pidettävä vähintään suunnitellulla tasolla.
- Rahoitusta kannattaa suunnata erityisesti TKI-tiekartan toimeenpanoon.
- Ohjelmarahoituksella ei pidä pystyttää uusia pysyväisluonteisia hallinnollisia rakenteita.

Yleisesti

Valtioneuvoston selonteossa **esitetyt painopisteet** Suomen kestävän kasvun ohjelmaan ovat **hyviä**. Ne ovat linjassa ohjelman tavoitteiden kanssa ilmastonmuutoksen torjumiseksi, tuottavuuden lisäämiseksi ja talouden uudistumiseksi.

EU:n ohjelmalle asettamien kriteerien mukaisesti ilmastotavoitteet ja digitaalisuus näkyvät ohjelmassa paitsi omina kokonaisuuksina myös läpileikkaavina teemoina. Myös kansainvälisyys liittyy vahvasti kaikkiin painopisteisiin.

Kaikkien kestävän kasvun **ohjelman tavoitteiden toteuttamiseen tarvitaan uutta osaamista, koko väestön osaamisen vahvistamista, edistyneen teknologian ymmärrystä ja kehittämistä sekä käyttöönotto- ja käyttökykyä**. Lisäksi erityisesti talouden uudistumiseen, tuottavuuden parantamiseen ja pitkän aikavälin kestävän kasvupotentiaalin nostamiseen tarvitaan **nykyistä laajempaa ja syvempää TKI-toimintaa**.

Lähes kaikki selonteossa esitetyt toimenpiteet ovat ohjelman tavoitteiden kannalta perusteltuja. Suomeen saatava rahoitus on kuitenkin rajallista. Ne toimenpiteet, jotka voidaan rahoittaa elpymisvälineestä muihin EU-ohjelmiin osoitettavalla ja niiden kautta Suomeen ilman kilpailua jyvitetävällä lisärahoituksella, tulee rahoittaa ensisijaisesti näistä ohjelmista (maaseudun kehittäminen, REACT-EU, RescEU).

Rahoitusta kannattaa suunnata TKI-tiekartan toteuttamiseen

Sivista pitää tärkeänä, että ohjelman **painopisteellä ”Koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoiminnalla Suomi takasin kestävälle uralle”** rakennetaan **edellytyksiä pitkän aikavälin toipumiselle ja uudistumiselle** ja siihen suunnataan **rahoitusta vähintään suunniteltu määrä**. Keväällä 2020 julkaistu **kansallinen TKI-tiekartta pitää sisällään tarvittavat**

toimenpiteet. EU:n elpymistukea kannattaakin suunnata tiekartan toteuttamiseen. Erityisesti tutkimusinfrastruktuurien sekä kehittämis- ja innovaatioympäristöjen vahvistaminen sekä näiden ympärille muodostuvien **ekosysteemien ja kumppanuuksien tukeminen** ovat hyviä ja kriteerien mukaisia keinoja vastata kestäväen kasvun ohjelman tavoitteisiin. TKI-infrastruktuureja kannattaa tukea myös muissa ohjelman painopisteosioissa, kuten vihreää siirtymää koskevassa painopisteessä.

Osaamistason nostamisen kannalta myös **korkeakoulujen aloituspaikkojen lisääminen on hyvä toimi**. Tavoitteena on, että 50 % nuorista aikuista on korkeakoulututkinto vuoteen 2030 mennessä. RFF-rahoituksella voidaan antaa tukea tarvittaville alkutoimenpiteille. Rahoitustarve aloituspaikkojen lisäämiselle on kuitenkin RFF-toimia pidempiaikaisempi, joten toimi on nivottava yhteen koulutuspoliittisen selonteon ja julkisen talouden suunnitelman kanssa ja **laadittava suunnitelma siitä, kuinka rahoitus hoidetaan EU-rahoituksen loppuessa**. Sivistan laskelmien mukaan vuotuinen rahoitustarve tarvittavaan aloituspaikkalisäykseen on 100 miljoonaa euroa vuoteen 2030 saakka.

Myös **jatkuvan oppimisen** tarve Suomessa on ilmeinen ja sen **tukeminen sopii** hyvin kestäväen kasvun ohjelman **teemaksi**. **Rahoitusta ei pidä kuitenkaan käyttää pysyvien uusien hallinnollisten rakenteiden pystyttämiseen**. Selonteossa mainitaan, että jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus vastaa toimenpiteiden koordinaatiosta ja toteuttamisesta. Sivista huomauttaa, että tällaista keskusta ei Suomessa ole, eikä työelämä- ja koulutustoimijat ole nähneet sellaisen perustamista tarpeelliseksi. Jatkuvan oppimisen järjestelmää on Suomessa kehitettävä perustuen korkeakoulujen, ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön koulutustarjontaan, joka jo nyt palvelee aikuisten ja nuorten oppimisen tarpeita.

Kansainväliset opiskelijat voimavaraksi työelämään

Painopisteessä ”Suomen kansainvälisen kilpailukyvyyn tukeminen” on tunnistettu ongelmakohtia työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistämisessä. Suomi tarvitsee osaavaa työvoimaa myös ulkomailta. Sivista tukee työ- ja koulutusperäisen **maahantulon ja -jäämisen hallinnollisen byrokratian perkaamista ja lupakäytäntöjen digitalisaatiota** sekä korkeakoulujen ja muun työelämän yhteistyötä kansainvälisten opiskelijoiden integroimiseksi Suomen työmarkkinoille.

Helsingissä 15.1.2021

Sivistystyönantajat ry

Johtaja
Laura Rissanen
p. 041 540 4505

Johtava asiantuntija
Heikki Holopainen
p. 0400 639 331